

Nro. 51.

A FELS. CSÁSZARNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
REGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken December 25-ik napján,
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Néhány nappal ennekelőtte az a' Cs. Kir. Kabinetbéli Kurir, a' ki a' múlt Novemb. 1-ső napján olly véggel küldettetett Londonba, hogy az ő Felsége két hadakozó fél közt való közbenjáróságát azon Kir. udvarnak ki jelentse, ideszereztésen vissza jött, Angliába való menetelekor Páris városán utazott keresztül, a' honnan egy Francia posta hajó vitte őtet Londonba által, és harmad napig való ott mulatása után a' száraz Europába ismét vissza hozatta. Minémü választ hozott legyen onnan, a' Publicumnak még tudtára nintsen.

E e e

Magyar Ország.

Budáról, December 10-ik napján. Minekutána Fels. Urunk az Ország Gyűlésében hozott új törvényeket meg erősítette, azokat Fels. Nádor Ispányunknak az Ország Karjainak és Rendjeinek közönséges Gyűlésekben által adta, és a' Haza eránt való atyai kegyelmes indulatját ki jelentette, és a' jelenlévő Rendeket a' Közjónak közönségesen, nevezetesen Magyar Hazánk boldogságának előmenetlesítésére hathatos szókkal serkengette volna, előttök Deák nyelven mondott fontos oratiójában töllök hűtsút vett. A' jelenvölt Karoknak és Rendeeknek nevükben hasonló fontos Deák oratióval válaszolt, és az ő F. Ge. kegyelmességét Nádor Ispány ő Cs. Kir. Hertzegségre meg küfzönte.

Ő Csász. Kir. Felségének ezen alkalmatossággal mopdött Deák oratiója nemzeti nyelvünkre által forditva ekképpen vagyon:

„Hogy az Ország Karjai és Rendjei vagyonaiknak egy részét a' Status terheinek könnyebbitésére önként ajánlották, minékünk nagy meg elégedésünkre, magoknak pedig nagy ditsösségekre szolgál, a' mennyiben valójában meg mutatták azt, hogy meg gyözettenek legyen arról, hogy sem a' Monarchiának és Nemzeteknek ditsössége, sem a' köz boldogság fenn nem tartathatik, sőt senkinek java bizonyos és állandó nem lehet, hanemha a' Status mindenkor olly segedelmet talál a' millyen nélkül szükölködik.“

„Hasonló nagy meg elégedésünkre szolgál a' minékünk, hogy az Orzágnak hiv Karjai és Rend-

jei az Armadiánál lévő fogyatkozásoknak ki pótolásáról szorgalmaskodtak, és ezenkívül azt is meg határozták, hogy a' jövendőbeli szükséges pótolásokat pénzbeli segedelmekkel könnyebbit-
tsék, mellyet mi addig is, míglen ez iránt bátrsa-
gosabb eszközök találatnának, atyai gondoskodá-
sunk szerént, a' minket törvény szerént illető ka-
tona szedések által eszközteni el nem mulatunk.

„Végtére az is nagy megelégedésünkre szol-
gál, hogy mi az Ország Rendjei által a' köz jó-
ra czélzó és eleinkbe tétetett törvényeket meg-
erössithetjük. Azt kívántuk ugyan mi, hogy ezen
közönséges gyűlésben nem csak a' Status szüksé-
geinek ki pótolásáról, és a' köz bátorságról, ba-
nem más köz jót tárgyazó intézetek is tétetődje-
nek, és minden igazságos panaszok el háritodja-
nak. Arra való nézve, a' mi atyai szivünknek
nagy fájdalomára esett, látván hogy ezen köz gyű-
lésnek hozfzú ideig való tartása által kéntelenit-
tettünk az adó népet a' rajtok fekvő költségeknek
terhe alól fel szabadítani, kiváltképpen pedig a'
törvények folytatását, nevezetesen azoknak a' törvé-
nyeknek, mellyek a' bűnösöknek büntetéseket
erányozzák, előbbi folyamatjokban meg hagyni, és
minekelőtte azok jobb rendbe hozattattak volna,
mellyre kiváltképpen való figyelmetessünket füg-
gesztettük, a' gyűlést el oszlatni.“

„Mindazáltal, hogy az Ország dolgainak foly-
tatására való atyai gondoskodásunknak eleget
tehessünk, el nem mulatjuk, hogy a' leg közelebb
következendő Ország gyűlésében, mind azok ta-
nátskozásba vétetődjenek, a' mellyeknek félbe sza-
kaszításokra most kéntelenítettünk. Tellyes bi-

zodalommal vagyunk a' Karoknak és Rendeknek az eránt való buzgoságok , és a' köz jónak előmozdítására czélzó fáradszhatatlan szorgalmatoságok eránt, hogy semmi fáradszágoknak nem kedveznek, annak, a' mit ezen közönséges gyűllésben egészen el nem végezhettek végbe vite-lére. "

„Midőn a' jelenvaló Ország gyűllését ennél fogva bé rekesztjük, által adjuk kedves atyánkfiának a' mi Királyi alá irásunkkal meg erőssítettett törvényes czikkelyeket. Ohajtjuk, hogy a' Karok és Rendek küldöikhez való vissza térésekben azoknak adják tudtokra a' mi szives és az Ország javára czélzó szorgalmatosfiágunkat, és intsek meg őket a' mi nevünkben, hogy a' jövendő Ország gyűllésére küldendő képviselőiket olly oktatásokkal ruházzák fel, hogy a' belső dolgok oly serénységgel vitetődjenek végbe, a' milllyent kíván-nak a' tárgyak.“

„Végtére tégedet kedves atyánkfiát a' mi szives átyafiúi hajlandóságunkról és az Ország hiv Karjait a' mi Csász. Kir. általmunkról és kegyel-mellégünkéről bizonyosfokká teszszünk.“

Ő Felségének ezen kegyelmes beszédére Ná-dor Ispány ő Fő Hertzegsége ilyenképpen felelt:

„A' Magyar és ezzel egyesült Országoknak hiv Karjai és Rendjei igen szerentséseeknek tart-jak magokat, hogy értekek egy részének a' köz jóra való szabad fel áldozása a' Magyar Regemen-tek ki potolásának által vétele, és a' Verhuálás-nak meg könnyebbitésére ajánlott eszközök által az ő hiv iparkodásaikat a' Felséged kegyelmes szándékával, mellynek fő czélja a' Felséged alatta-

valóknak boldogságok, öszve kaptolhatták, 's annal fogva magokat a' Felséged velek való megelégedésére méltóknak teheték."

„Mivel Felséged azon atyai gondoskodását, melly Izerént nem tsak a' Status erejét öregbiteni, hanem egy szersmind a' Haza boldogságát is állandová tenni, jobban jobban öregbiteni, és tökéletesíteni méltoztatik, voltaképpen tapasztalják az Ország Hiarjai és Rendjei, szükségesnek tartják azért háládatosoknak lenni, 's a' Királyi szék tántorilhatatlan meg maradásáért, és a' Felséged jóltévé szandékaért való buzgoságokat sui bizodalommal ki nyilatkoztatni."

„Ez a' sui bizodalom, ez az egyenes szivből származott hívség, kiváltképpen való módon pedig a' tanátskozás alá vétetett tárgyaknak fontossága, kiterjedése és meg ujjitása olly nagy, hogy nehéz volt az el múlt időkről tanátskozní, Azonhan még sem felejtkeztek el arról a' Karok és Rendek, hogy leg főbb kötelességek légyen mind azt el távoztatni, a' mi az ő köz hasznú tanátskozásokat vagy el mellőztette vagy akadályoztathatta volna. Azért is szívesen kívánták volna, a' közgyüllésbeli tanátskozásokat, az azoktól függő, és a' köz jóra tzelző intézetjeiket könnyebben és hamarabb el végezni, 's azoknak több betset és érdemet szerezni, és azok által Felséged kívánságát több tárgyaknak meg fontolása, és el végzése által tellyesíteni. Mindazáltal a' tanátskozás alá vétetett tárgyaknak sokasága, fontossága, és a' tanátskozásnak módja ezen kívánságokat meg akadályoztatták."

„Minekutánna mindazáltal ez az ő fáradsá-

gos munkálkodások foktárgyaknak könnyebben leendő elvégzésre elkészített, 's tökéletességre vitt volna: belső meg nyugovással reménlik az Ország Karjai és Rendjei, hogy a' leg közelebb leendő Ország gyűlésén, melyet Felséged atyai kegyelmessége szerént meg ígérni méltóztatott, a' kívánt tárgyak könnyebben el végeztetnek és a' Felséged kegyelmes akarata minden további halogatás nélkül bé fóg telyesíttetni."

„Midőn tehát a' Karok és Rendek Felségednek azon kegyelmességéért, mely szerént az Ország gyűlésének mostani végzéseit meg erősíteni méltóztatott, leg alázatosabb háládatosságokat a' Királyi Szék zsámolyára általam le tétetik, nem szoritják reményéseket a' jelen való cikkelyeknek határai közzé; hanem fiui bizodalommal, jobbágyi kötelességeknak buzgoságával Felséged Atyai szivére támasztyák boldogságoknak leg nagyobb poltzát."

„Végtére Felséged kegyelmességének és uralmának további fenn maradását velem együtt ki-kérik."

Frantzia Birodalom.

A' Portugallia ellen küldetett Franczia Csász. Armadianak fő vezérje Marsal Junot Burgosba ó Castiliának nevezetes városába megérkezett. Az oda való Érsek néhány Kanonoktól kisírtetvén két órani járó földre eleibe ment, 's ötet rangjához illendő módon meg tisztelte, és szállásramaga Érseki palotájába vezette, a' hol egy Canonicus tsinos Frantzia oratióval fogadta őtet. — Ez a' hires Fr. Vezér a' Frantzia sevolutió alatt, ne-

vezetessen az Anglusoknak Tulonból lett ki hajtásoknak alkalmatosságával, a' hol Napoleon Császár Hadnagy fővel maga is jelen volt, még allisztetska volt, hanem akkor, annak a' Corpusnak Commendánsa, a' mellynél ő volt, egy igen fontos dolgot bizván reája, magát nagyon megkülönböztette. Tudniillik, az által ellenbelé-
 vő batteriához levelet akarván küldeni, az egész seregnél senki sem találtatott, a' ki az ellenség ágyúí közt való által menetelre élete veszedelmével magát ajánlotta volna. — Junot, mint igen bátor szivú ifjú katona önként magára vállalván ezt a' veszedelmes követséget, az ellenséges ágyú golyóbisoknak harsogási közt, melyek őtet csak nem egészlen a' föld alá borították, a' rendelt helyre szerentséffen által ment, és hasonló veszedelmek közt választ is vitt vissza. A' Kapitánya, a' ki őtet oda küldötte vala, vissza lett menetelkor hozzá így szólott: Junot! Te ugyan most csak alliszt vagy, de előre meg jövendölöm teneked, hogy Te az én Kompaniámnak nem sok idő múlva tulajdonosra fogsz lenni. Ugy is történt a' dolog, és nemcsak kompaniás Kapitány, hanem egyét elztendő alatt Generálissá lett. Melly nagyra betsülje őtet Napoleon Császár, abból ki tettik, hogy Marsal Múra után őtet tette Páris városának Commendánsává, most pedig ő reá bizta a' Portugalliába küldött Fr. ármadiának vezérlését. — A' leg újabb Párisi tudósításokból azt olvassuk, hogy ez az Franizia ármadia Junot és Karaffa vezérlések alatt a' múlt Novemb. 19-ik napján Portugalliába már meg érkezett.

Müller János Historiographus, a' kirül tudniillik nem régiben azt írtuk, hogy Napoleon Császár hivataljára Berlinből Párisba utazott, a' Westfáliai Királynak Status Ministerévé, és Titoknokjává tétettetett, melly fényesrangal felekesítettve e. f. hólnap 7-kén a' Frantzia Császárné eleibe audientziára vezetett —

A' Göttingai Universitástól Párisba küldett deputatusoknak szofzollójok Profeffor és udvari Tanátsos Ur Martens, midőn azon fő Okkolát Napoleon Fr. Császár kegyelmes általma alá ajánlotta volna, ez a' Fejedelem így szólott: „Nem szükség, úgymond, ezt a' híres Universitást az én általmam alá ajánlani, minden okos Kormányfzék örömmel fogja azt mivelni, 's azt mostani virágjában meg tartani igyekezni, mivel az illy köz hasznú Institutum e' világ tulajdona.

A' Marsiliában lévő északi Américai Consul Cathalan hivatal fzerént való tudósitást vett az eránt, hogy az Algiriai Dey avagy herczeg, a' múlt October 15-ik napján, az északi Américai, a' Dániai, Svéciai és Hollandiai Consulokat magához hivatván olly kinyilatkoztatást tett előttök, hogy régtől fogva semmi adót nem vévén töllök, hosszú békeséges türesének félbe kell szakadni, és ha a' várt adót kevés idő alatt nem veheti, ellenségesképen fog velek banni, hogy a' Dey nem szokott üres fenyegetődzésekkel élni s. a. t. — Ez az oka, hogy ez a' haramja Fejedelem az északi Américai szabad Statusok ellen már hadat indítván, annak minden tengeren találtató kereskedő hajóit el raboltattya.

A' Párisi Argus e' tárgyrol következöhépen szól: „Az Amérikei szabad Statusoknak Párisban lévő követje bizonyos tudósítáfi vett arról, hogy az Algíriai Dey egyszeriben, minden előre való hadi izenet nélkül, azon Respublikának kereskedő hajóit, az Anglusoknak példaadások szerént, a' tengeren megtámadtattya, el raboltattya, az azokon lévő embereket rabfzolgááka telzi és sanyargattya. Bizonyos levelekből tudjuk, hogy ez az ellenségeskedés az Anglusoknak fortélyá, mellyel oda tzeloznak, hogy az Amérikei szabad Statusokat annál könnyebben magok pártjokra hajthassák. A' Londoni Ministeriumellenek világosan hadat inditni nem mérészelt, azonban még is hadakozik ellenek, de nem a' N. Britanniái, hanem az Afrikai haramja társaságnak vitorlája alatt. Ilyen szin alatt rablotta és ragadozta el a' Dániai hadakozó és kereskedő hajókat is.

A' Londoni Zsurnálokának ezen tudósításokra, hogy azért küldött volna az Angliai Ministerium Amérikába követséget, hogy azon szabad Statusoknak tellyes szabadtságot engedjen a' tengeri kereskedésre, következőképen jegyzéfi adott ki a' Párisi Monitör: „Igen különösen gondolkoznak az Anglusok a' Nemzeteknek másoktól való nem függésekről, ha olly féleneknek 's olly politica nélkül valóknak tartják az Amérikahélieket, ha azt vélik, hogy ezek magok szabadtságokról lemondanak, és kereskedéseknek nagy részét a' Britusoknak által engedik, vagy hogy a' Frantziákkal való kereskedéseket félbe szakasztják. Ha ezt mívelnék, szabadtságoknak első petsétes le-

velét széllyel tépnek, és újobban Anglia coloniájává tennek szabad hazájokat.

Török Birodalom.

Tagadhatatlan dolog, hogy a' jelenvaló háborús környüállások közt, a' kereskedésnek félbe szakadása miatt ebben a' Birodalomban is nagyon meg fogyott a' folyamatban volt pénz: mindazáltal a' Serailnak, avagy a' Császári lakóvárnak titkos rejtekeiben, lévő kints, melyet II Mahomet Török Császár (a' ki 1453-ik esztendőben a' napkeleti Római Birodalom fő városát Konstantinápolyi Pünköst első napjan erőszakkal megvette, 's annál fogva azon fényes Birodalomnak véget vetett) kezdett gyűjteni, és az ő utánna élt 's uralkodott Császárok minden esztendőben szaporították, olly temérdek, hogy az Anglia Status adoffágát is, mely 600 millió font sterlingre, 's annak esztendei interesse 30 millió f. Sterlingre, az az, 300 millió forintra tétetődik, felül haladja. Ez a' titkos kints 1639-ik esztendőben I. Ibrahim Császár uralkodása alatt már 200 millió Zechinóra ment, de mivel a' múlt századbeli uralkodók ez előtte uralkodóknál jobban gazdálkodtak, és mivel a' törvények szerént minden uralkodó Császár, a' Chasinehtől, az az a' Császári udvarnak szükségere rendeltetett jövedelemnek esztendőnként meg maradni szokott részéből azt öregbiteni, 's ához csak a' végső szükségben nyúlni köteles; már két, sőt három ányira is szaporodott. Az abban lévő Kints tsupa arany pénzből áll, és a' Serailnak egy föld alatt való boltjában, nagy vasas ládákban zárt bürzsats-

kokban tartatik, és minden zsákban 15 ezer Zechino van bé varva. (Egy Zechino, a' mi pénzünk szerénts 4 forintra 22 krajtzárra megyen.) A' ki erről a' titkos kintsről, s' annak gyűjtése módjáról többet tudni akar, olvaassa meg az Ozmanografia 2 ik Részének 50-ik s' több tikkelyeit, a' 107-ik és következő lapokon.

Valamint a' Dardanellákat, az az a' Konstantinópoly alá vivő szoros tengert, ugy a' Török Országi tengeri minden partokat egészen Alexandriáig szoros vigyázat alatt zárva tartják az Anglusok, melly miatt nem tsak a' kereskedés nagyon meg tsökkent, hanem az eleség is igen meg szükült. Az Archipelagusi és a' Jóniai tengerbe lévő szigeteket, nevezetesen a' Korczirait szorosan bészárták. A' Seahorse Anglus fregatnak Kapitánya Stuart ki hirdettette, hogy mivel a' Fényes Porta a' Londoni Udvarnak követét el nem fogadta, még a' halas hajóknak sem leszen szabad kereskedni.

Említettük vala nem régiben, hogy minap ismét valamelly kis támadás esett volna Konstantinópolyban, mellynek ha eleit nem veték volna, kedvtlen következése lehetett volna a' Fényes Portára nézve, a' melly alkalmatossággal az ott lévő Frantzia és Olasz Országi jobbhagyokat is nagy kedvetlenség érdeklette. Ezt az ő rajtok esett bosszuszág tételt a' Franczia Cs. Követ Generál Sebastiani el nem tűrhetvén, világos elégtételt, és a' zenebona inditoknak meg büntetéseket kívánta. Mivel mindazáltal az elégtétel nem mindjárt következett, és azok a' Muzulmannok is, a' kik sa' Bostangi Basa hagyásából

mint azon zenébenának indítói meg fogattattak ugyan, de érdemeikhez képest, a' Török Országi szokás szerént helybe ki nem végeztettek e' világból: minden Konstantzinápolyban lévő Francziáknak és Olaszoknak parantsolatot adott az eránt a' nevezett Francia Cs. Követ, hogy harmad nap alatt onnan utazzanak el; egyszersmind ő maga is utra való passus levelet kért a' Török Ministeriumtól, mellynek valóságos okát hivatalbéli irásában ki is nyilatkoztatta,

A' Hollandiai és Spanyol Országi Kinc. Követek is hasonlót miveltek, és a' Divánnak küldött irásaikban világosan kinyilatkoztatták, hogy mi-helyt a' Fr. Csász. Követ Konstantzinápolyt el hagyja, azonnal ők is minden udvari embereikkel és hazafiikkal együtt el fognak onnan utazni. De mivel a' F. Porta e' dolognak kedvetlen következésül tartott, azonnal a' bűnösöket meg büntettette, és a' Csász. Basát a' Francia Követ-hez küldvén tudtára adatta, hogy a' kívánt elégtételt, bé tellyesítette, mellyen a' nevezett Követ meg nyugodván tovább is ott maradt.

* * *

Az üstökös Tsillagokról való Tudósításnak folytatása.

Azok a' különkülönbséle változások, a' melyeket a' földszinén szemlélünk, könnyen oly gondolatba ejthetnének bennünket, hogy valaha sok ezer esztendővel ennekelötte, illy dolgok már történtek. De ha azoknak lehetőségét meg engedjük is; mi mindazáltal, és a' mi utánunkkövetkezendő nemzetségek az illy üstökös tsillagoktól nem félhetünk, mert így a' mi földünknek azok-

kal össze ütközni, 's azoktól által fúrottatni kellene: mindazáltal az 1680-ik esztendőbéli leg veszedelmesebb üstökös tsillag is, mellynek forgására 576 esztendők kívántatnak, következésképen csak 2255-ik esztendőben fog világra térni, az Astronomusoknak arról tett calculusok szerént két száz ezer esztendők múlva is száz ezer mértföldre leszen távol a' mi földünkötől, következésképen két annyira mint a' hold mi tőlünk, és akkor is csak valamelly gyenge tenger áradást és apadást (fluxum et refluxum maris) okozhatna a' mi földünkön.

Az üstökös tsillagokat hat vagy hét hólnapoknál tovább látni nem lehet, és közönségesen napkeletről napnyugot felé szoktak menni: mindazáltal más tulajdon de rendszeren útjok is vannak, tudniük hol napnyugotról napkelet felé a' több égi jelek közt, hol olly tsillagzatokon mennek által, mellyek az égi jelek közzé (Signa Zodiacae) nem tartoznak, hol pedig a' tsillagzatok ellenébe napkeletről napnyugot felé, 's ilyenképen az égnek egész kárpitját bé járják — Véletlenül szoktak meg jelenni, tsillamlásoknak első pontjától fogva mind jobban jahban nevedednek, és minnekutánna nevededéseok leg nagyobb gráditsát elérik, lassan lassan meg kitsinyednek 's végtére egészen el enyésznek. Mindenkor tellyes világosságban vannak, még akkor is, midőn a' naphoz közelitnek, és a' nap 's föld közt vannak, mindazáltal a' naphoz fordult része a' többinél mindenkor világosabb. — A' világok sem egy forma, hanem némellyiknek sárgább, némellyiknek verezebb, némellyiknek fejezebb, de sem nem olly

tüzes, sem nem olly eleven, mint a' hájdosó tsillagoknak világok. — A' farkok soha sints a' napfelé fordúlva.

Azon 500 üstökös tsillagok küzzül, a' melyeket a' régibb és újabb Historicusok fel jegyzettek, tsak 81-nek futásokat szamláltak fel az Astronomusok, de helyesen e', azt a' jövőendő idők fogják meg mutatni, mivel még ekkorig egy sem tért vissza azok közzül. Ha helyes a' Newton szamvetése, az 1680-ik esztendőben láttatott üstökös tsillag, 2255-ik esztendőben fog vissza térni. Az 1571, 1607, és 1682-ik esztendőkben meg jelent üstökös tsillagok tsak egynek tartattak, s annak vissza térése 1759-ik esztendőre határoztatott meg, de 500 nappal későbbben tért vissza, és mivel ennél több példa nintsen, a' melyből t. i. az üstökös tsillagoknak jarásokról tett szamvetéseknek mivoltokat ki húzni lehetne, ez a' tárgy sem bizonyos egészen.

A' múlt October kezdetében az ég kárpitján láttatott üstökös tsillagról különbkülönbféle próbákat tettek az Európai tudós égvisgálók. — Egy Helmstadii Tudós tapasztalása szerint a' farkának hosszasága másfél gradus, szélessége 20 minutumot foglalt magában, a' gombolyagja, v. golyó-bisa, vagy feje sejer világos, gyengén tündöklő, a' diameterje, az az által mérő lineája nagyobb volt mint a' Jupiteré *) — Egy Zule nevezetű tsil-

*) Az Astronomusoknál, Geografusoknál, és Matematikusoknál egy gradus a' circulumnak, vagy abroncsnak 360-ik részét, a' minutum a' gradusnak 60-ik részét teszi. A' föld golyóbisa.

lagvizsgálásban gyönyörködő Drézdai Tudós azon üstökös tsillagnak farkát 9 grádusra betsülte, a' fejét ellynak találta, mint az első rendű tsillagokét. — A' Francia Országi Astronomusak a' 2-ik rendű tsillagokhoz hasonlították, és másfél gradus hosszúságúnak tették a' farkát. A' Bécsi Observatoriumból ezen üstökös tsillag diameterje három, farkának hosszúsága 20 minutuminak találtatott. — Berlinben Prof. Bode árról azt jegyzette meg, hogy azt egész Novemberben tsupa szemekkel is lehetet szemlélni, hanem azután olly messze távozott a' naptól és a' földtől, hogy tsék messze látó üveg tsökön lehetett nyomozni. — Seyffer Baváriai udvati Tanácsos és Monachiumi híres Astronomus következő módon rajzolta azt le: „Az én 19-ik Octoberi vizsgálódásom szerint vastag köddel körülvéve, feje sive veres színű világosságba jelent meg ez az üstökös tsillag, melly nagyságára nézve hasonló a' Marshoz, és üstökéből megyen ki a' farka. Ennek hosszúsága 3 gradust, 12 minutumot, és leg kissebb szélessége a' fejenél 11 minutumot, a' farka végén lévő leg nagyobb szélessége 3 gradust foglal magában. Mennél messzebb távozik a' naptól, annál vastagabbnak láttzik a' farka, s három fő ágakra, és minden fő ága több melleleg való ágakra osztatik fel, és valamint amazoknak, úgy ezeknek is görbék a' végek.“

Későbbi tapasztalásai szerént, annak a' helynek különbségéhez képest, a' hol a' próba tété,

nak abroncsan 16 Német mértföldet: foglal magában egy gradus, egy minutum pedig egy mértföldnek 60 részét.

tődik a' farkának hosszalga is nem mindenütt egy forma, mely kétség kívül a' levegőnek nagyobb vagy kisebb tisztaságától okoztatik. — Az 1690-ik esztendőbeli üstökös tsillagnak, mellyről Homérus nagy Apénk Iliasának IV. 75. is emlékezik, Konstantinápolyban 23 gradussal hosszabb volt a' farka, mint Párisban, Párisban 60 graduval hosszabb mint Kadixban és Teneriffában. — Az Octoberi üstökös tsillag, a' Seyffert és Bode calculusok szerént, mintegy 12 millió és 750000 Némét mértföldre volt távol a' naptól; az 1759-ik esztendőbeli üstökös tsillag pedig 11 millió 303000 mértföldre, a' mennyire pedig a' természet vizsgáló höltsek ki tanulhatták, minden előttök esméretes üstökös tsillagok közt legközelebb van ez a' naphoz.

A' hal vélekedésű emberek; a' mint mingyárt eleinte meg jegyeztem, azt tartják ezen égi testekről, az üstökös tsillagokról, hogy azok e' világra következő szarentsétlenségeknek előjáró postái szoktak lenni? A' mennyire tudhattuk, az el múlt 18-ik században két versben, úgymint 1759 és 1769-ik esztendőben lattatott üstökös tsillagok után semmi különös nyomorúság nem követte a' földet; a' múlt Octoberi üstökös tsillagot pedig a' 15 esztendőig tartott háború, a' Spanyolországban dühösödött sárga hideglelés, a' drágaság nem követtek, hanem tovább meg élözték a' régibb századokban az ég hárpityán meg jelent üstökös tsillagokat, hogy valamely rendkívül való szarentsétlenség követte volna, a' régi Kronikákban nem olvassuk. Az idők járasaiba is semmi különös hé folyások nintsen, és a' mint a' tapasztalások bizonyították, azokat közönséges nyári és őszi idők, 's mérsékelt hóval bővölködő telek szokták követni. Az emberi nemzetre nézve csak annyi hasznok van az üstökös tsillagoknak, mint a' földön kívül, a' több planétáknak.